

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercurea si Sambet'a, Fieca una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 40 doideceri, or 3 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 12.

Brasiovu, 12. Februaru 1864.

Anulu XXVII.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Cuventulu de tronu

la inchierea sesiunei sen. imp. in 15 Fauru 1864.

„Onorati membrii ai senatului Meu imperialu!

In momentulu celu importantu alu incheierei sesiunei a dou'a a Dv. simtiu o mare trebuintia a ve vedé adunati in giurulu Meu inainte de a ve desparti.

Archiduci principi ai casei Mele, pré reveritiloru ilustriloru si onorabiloru Domni din ambele case ale senatului imperialu!

Mi serbesce spre o deosebita multumire a vedé in sierrele Dv. si pre reprezentantii chiamati de Mene si pre cei alesi ai Marelui Meu Principatu Transilvani'a.

Inca nu incetase entusiasm'a bucuria a festinului, cu care tier'a aceea, care stà cá unu fortu tare la marginile din apusulu imperiului Meu, isi serbá unirea s'a cu corón'a Austriei, facuta inainte de 5 sece pe candu din marginea orientala Dv. Domni Mei deputati ai Transilvaniei ati intratu cu incredintiare plena de bucuria pe terenulu acelei activitati comune, care léga poporele Mele cu o legatura noua pe di ce merge mai strinsa. Cu adeverata satisfactiune amu salutatu Eu aparitiunile acéstea, in care amu cunoscutu ecpresiunea unei cointielegeri pré salutarie cu intentiunile Mele si garantiile unui viitoriu fericitu.

In tempu ce preste totu starea imperiului, progresele desvoltarei lui spirituale si materiale au casiunatu si in period'a sesiunei decurse observatiuni imbucuratórie, lips'a cea mare, in care decadiura unele parti ale remnului Ungari'a in urm'a unei recolte sterpe, a trebuitu se Mi impla anim'a de una profunda intristare.

Dv., Domnii Mei, aducunduve amente de acesti multu amariti, cu consimtire fratiésca v'ati alaturatu concursulu la incordarile regimelui Meu, spre a le intinde ajutoriu dupa potintia.

Me mangaie speranti'a, ce Ni s'a facutu a vedé, ca nevoiloru acelorasi s'a cascigatu una alinare duratóre.

Cu tóte ca sesiunea inchisa de acumu nu e pré avuta de fapte complinite ale legislatiunei, totusi ea nu póte se se numésca nefructifera.

Unele determinatiuni de legi, care au resultatu din consultarile Dv. si sunt de insemnate atatu pentru organismulu internu de statu, catu si pentru ecsecutarea recunoscuteloru principia ale regimelui, au si primitu sanctiunea Mea.

Galiti'a orientala si Bucovin'a se vedu spre multumirea Mea apropiate de implinirea dorintieloru loru pentru unu drumu de feru tracutoriu prin tierile loru. Propunerile, cari tienteau la una asemenea consideratiune a Marelui Meu Principatu Ardéiulu, spre parerea Mea de reu, n'au aflatu resolvarea loru cea sperata, totusi e vointi'a Mea, si ingrijirea cea neadormita a regimelui Meu va fi indreptata spre aceea, cá linea acést'a de drumu feratu, pe care Eu o recunoscu a fi fórte avantagiósa pentru Transilvani'a si totu deodata momentósa pentru imperiu, se devina catu mai curundu infientiata.

Mai multe alte proiecte ce vi s'au adusu inainte din partea regimelui Meu precumu si propuneri, la cari

Dv. ati luatú iniciativ'a, se supusera la un'a desbatere atatu de patrundietória, in catu, candu se voru reluá la pertractare in sesiunea cea mai de aprópe veti avé preliminate multe lucruri notabile.

Intr'unu modu pre eminentu v'ati intorsu activitatea Dv. la regularea economiei de statu.

Prin fipsarea bugetulu regimelui Meu in legea finantiale invoita de ambele case ale sen. imp. bas'a constitutionala pentru manipularea financiála in period'a administrativa curgatória de 14 luni e asecurata.

Prin invoirea Dv. la continuarea marirei contributiunei si a tacseloru din an. tr., apoi la amesurat'a folosire a creditulu de statu, s'a facutu posibila aceea intregire a acoperirei, care o pretindu recerintiele statulu in an. presentu financiaru.

Cu tóte, ca opulu reformei contributiunei directe propusu Dv. de regimele Meu din caus'a vastitatei si a importantiei acestui ramu de legislatiune nu se potú luá la pertractare in sesiunea decursa de ambele case ale sen. imp., totusi impartesinduse acestea proiecte de legi si desfasiuranduse motivele ei, se mediulóci prin acést'a una familiarisare cu propunerile acestea si cu sistem'a, pe care se basésa ele si prin acést'a s'au inaintatu fórte multu priintiós'a resolvire a problemei celei pre catu de mari pre atatu si de urgente ale reformei de contributiune pentru sesiunea viitória.

Evinemente plene de consecintie din tempulu celu mai próspetu ne indrépta cautatur'a dela relatiunile interne ale Austriei la pusetiunea ei din afara.

Insufletitu de dorinti'a a Me consacrá cu totulu spre a ingrigi de neturburat'a desvoltare a prosperarei si in florirei imperiului Meu n'amu lasatu nimicu necercatu spre a supastrá monarchiei intr'o epoca de noua transformare interna duplulu bunu celu de multu pretiu, bunulu pacei.

Au diacutu in destinatiunea Austriei a fi tare in contr'a veru carei atacari posibile, inse in consiliulu popóreloru a purtá o vorba iubitória de pace.

Characterulu celu amicabilu, care 'lu au repórtele regimelui Meu facia cu poterile cele mari ale Europei, spre multumirea Mea corespunde pe deplinu acestoru intentiuni.

Intr'aceea a proruptu o crisa amenintatória de mai multi ani in relatiunile Germaniei cu Danimarc'a si cu tóte inriurintiele reconciliabile ale regimelui Meu ea a progresatu pana la evineminte resbelice.

Cá principe germanu, conformu cu decisiunile federatiunei, amu luatú parte la mesurile militari, cari se facura neaparate pentru ecsecutarea ecsecutiunei federative in Holstainu, si in intielegere cu regele Prusiei amu aflatu de lipsa a luá in posesiune (in Besitz nehmen) ducatulú Schleswigu cá unu gagiu pentru implinirea legatuintieloru pe care Dani'a facia cu poterile germane le luase asuprasi, inse le neconsiderase cu tóta cerbici'a.

Conducerea cea minunata si fortitudinea cea eroica a armatei aliate pentru Schleswig-Holstainu (Vivat sgomotosu) au eluptatu dreptulu si onórei Austriei, Prusiei si a intregi Germanie o satisfactiune repede si stralucita.

Cu bucuria vedu Eu, ca colucrarea Mea cu alia-

tulu Meu regele Prusiei, e urmata de succese gloriose, care nu tamaiesc scopurilor ambitiunii si a cuceririi, ci unui scopu alu dreptatii, pe care Europ'a 'lu cunoște (aplausu).

Eu Me léganu de sperare plina de incredintare, ca aceste rezultate voru ascurá tieriloru acestoru vatemate in drepturile sale, pentru care in aliantia cu Prusi'a leamu eluptatu, voru ascurá unu viitoriu fericitu, inse pacea lumei si a scumpei nóstre patrie nu o voru periclitá in stindere mai mare.

Incungiuratu de representanti'a imperiului Meu in or'a acést'a serbatoresca amu o indoita bucuria pentru fortuna, cu care a benecuentatu ceriulu armele Austriei si pentru victoriele acestea plene de gloria, la care ne au condusu elu flaurile (aplausa vii).

Pentru-ca Eu sciu, ca popórele Mele sunt cu mine intr'uite in simtiementulu acést'a de bucuria, unite intru recunoscerea nóstra, uniti acolo petutindenea, unde e problem'a a sustiné numele Austriei, (aplausu vivu).

In cuvinte insufletite ati datu lumei prin insusi rostulu Dv. testimoniulu despre acést'a unire, la acést'a vomu privi noi cu incredere si cu o sumetia indreptatita. — Acést'a vremu se o padimu cá unu elenodiu pretiosu, ca-ce in ea diace o potere neinfrosiata (echiamari sgomotóse).

Onoratiloru membri ai senatului Meu imperialu! Dv. ve veti reintórcce in patri'a Dv. cu convingerea, ca v'ati implinitu oblegamintea patriotica, care Eu o recunosc cu multumita.

Austri'a a datu dovada, ca ea in form'a s'a cea intenerita i pastrésa bunulu seu spiritu de mai de demultu, si a luat cu sene pre calea cea noua de libertate a vietiei de statu, partea de ereditate a poterei si a gloriei sale.

Grati'a Mea se ve fia calaudiulu Dv., man'a tatalui ceriuriloru se ve adumbrésca scutinduve cu scutul si benecuentarea s'a, precumu si imperiulu si popórele lui (6 vivate sgomotóse).“

Festivitatea inchiderei acestei sesiuni fú catu se póte de solenela, aflanduse de facia si Maiestatea S'a imperatés'a, arhiducese, ministri, corpulu diplomaticu si senatorii ambeloru case in constumu serbatorescu cu presiedintii loru in fronte.

Maiestatea S'a in uniforma de maresialu (dupa alte diurnale de Colonelu) suinduse pe tronu fú salutat cu vivate entusiastice, si cu capulu acoperitu, cu o voce sonora, intrerupta mai vertosu in partea ultima de vivate, citi cuventulu de susu. Tóta ceremoni'a durá unu patrariu de óra, sub care si militi'a postata afara 'si dede salvele sale. —

● fundatiune nóua.

Unu actu de rara filantropia inregistramu cu fericire din partea dómnei Elen'a Birt'a nascuta Gib'a din Aradu. Acést'a dómna, nascuta din tata grecu si muma romana, reposata in 13/25 Ianuariu a. c. la Pest'a si imormentata la Aradu, afara de aceea ca a testatu: bisericei rom. cat. din Aradu 4000 fl., bisericei gr. n. u. din Bichisiu 1420 fl., scólei gr.-n.-u. din Bichisiu spre imbunatatirea platiei invetiatoresci 1000 fl., bisericei gr.-n.-u. din Oradea mare 1000 fl., pentru imbunatatirea platiei cantorelui grecescu 500 fl., bisericei gr.-n.-u. din B. Ineu 1000 fl., bisericei gr.-n.-u. serbesci din Aradu 500 fl., bisericei augustane din Aradu 500 fl., bisericei elvetice din Aradu 500 fl. Xenodochiului Aradanu 1000 fl., casei seraciloru din Aradu 1000 fl., pentru 12 veduve 1200 fl., a facutu si o fundatiune de 48,000 fl. sub numele „Asiediamentu Elenei Birt'a nascuta Gib'a,“ din cari se voru infintia 12 stipendii a 200 fl. pe anu pentru 12 tineri romani si greci de religiunea greco-orientala (neunita). Actulu in sine e pré mare, rezultatele lui voru deveni pré estinse, pré momentóse si pré binefacatóre, de catu cá se nu publicamu si noi, dupa „Concordi'a,“ punctulu respectivu din testamentu in totu cuprinsulu lui; ca-ci simtimu o datorintia sacra, a pastrá generatiunei presinte si venitóre numele acestei femei romane, carea va fi a trei'a stea lenga cei doi mari binefacatori ai tinerimei si prin ea ai natiunei; va fi, dicemu, numele Birt'a-Gib'a alu treilea lenga ilustrele nume Romaniantia si Jig'a! — Éta ce dice testamentulu.

§ 23. Luandu in privintia, cumuca institute pentru inaintarea crescerei seracei tinerimi gr.-n.-u. pré rare sunt, ma in unele impregiurari neci singuratice institute nu sunt; si din alte institute de dupa regularea intemeietoriloru nu se potu participá; ér' temeiulu de capetenie alu inaintarei natiuniloru, si a buneii stari precumu spirituale asia si materiale, diace in educatiune si scóla: dreptu-acea eu cá din parinte grecu si mama romana nascuta, petrunsa de acea oftare, ca la inaintarea mai frumosulu viitoriu, culturai spirituale si in-florirei acestoru natiuni dupa potántia-mi se potu conferá, in-

tr'acea dulce sperantia, cumuca acést'a a mea fapta va fi urmarita de unu salariu (dór salutaru. Red.) efeptu, si cumuca stravechiulu meu mormentu 'lu va tiené vrednicu de recunoscátóre privire: bucurosu m'amu hotaritu a infintia unu asiediaminte sub titulu „Asiediamentu Elenei Birt'a nascuta Gib'a,“ din carea caus'a prin acést'a demandu, cá dupa intrevenind'a mea mórte: esecutorulu testamentulu meu, din lasamentulu meu spre acestu scopu 48,000 fl. v. a. in cas'a de pastratu din Aradu séu Pest'a cá asiediamentu vecinicu sa-lu elochedie pe interesu.

„T. R.“
— In Sabiu se simte, ca diet'a Transilvaniei se va conchiamá campe 9 Maiu dupe Pasci.

Cronica straina.

Situatiunea preste totu. E de sciutu ca poterele, cari au subscrisu tractatulu din Londonu au intrevenitu in caus'a dano-germana, propunendu armistare partiloru resbelante, formulata de Angli'a astufeliu, cá Austro-Prusi'a se incedie a mai inaintá, ér' Dani'a se sustiena insul'a Alsen, esindu din Schleswigu. Din funtana oficiale inse se vede, ca acést'a propunere nu s'a primitu neci chiaru de Dani'a, care la capetulu Danewerkului, lenga insul'a Alsen are forturi si intaritari, in care crede a se poté sustiené si a 'si apará pretensiunile; de aceea a si datu ordine noua pentru inprotivire catu de cerbicósa precumu si pentru prinderea corabiiloru inimice.

Austri'a si Prusi'a resposera Angliei, ca ele sunt gata in interesulu umanitatei a reincepe negociatiunile cu Danimarca, inse pana candu Danesii nu voru parasi cu totulu Schleswigulu ad. si forturile dela Düppel si Fridericia nu se potu invoia la neci o armistare, fienduca nu le concede onórea si oblegamintea ce o au facia cu federatiunea germana.

Prusi'a inse mai adause si aceea, ca de óra ce Dani'a a dechiaratu de repetite ori, ca apromisiunile date in tractatulu din Londonu sunt necsecutabile si din partea ei nu se potu realisá: asia fara una alta garantia prinsa cu man'a (ad. unu feliu de ocupare?) nu va armistarea.

Angli'a ciulesce urechile cá armasariulu, care vré se scape la largulu. Lordulu Russel in parlamentu, cas'a de susu, siedinti'a din 15 Fauru responde la interpelarea in caus'a Danimarcei, ca pana candu nu se va vedé, ca Austri'a si Prusi'a nu voru acceptá recunoscerea principelvi de Augustenburg, dupa cumu a propusu Bavari'a cu aliatii sei suverani, Angli'a va remané pe lenga incercari paciuitóre, ér' mai incolo cá garanta a tractatorulu din an. 1720 va pasi cu serio-sitate. In cas'a de diosu subsecretariulu de statu renumitulu Layard la interpelatiunea lui Disraeli's responde, cumuca propunerea armistarei nu s'a primitu si resposurile resp. sunt nemultumitóre. Ér' in cea ce privesce relatiunile cu Franci'a, apoi Angli'a fú aceea, care vediendu inaintarile armatei austro-prusiane dede imp. Napoleonu sfatu a concentrá unu corpu de observatiune la Renu, spre a insulá amenintiare politice poteriloru germane, inse Napoleonu respunsese, ca inca nu va face nemicu ce ar' poté vatemá simtiulu nationalu germanu.

Germaniia intre sine sunt aprópe de dechiarare de dusimani; scimu ca Bavari'a vre a intrama o liga a puteriloru de midiulocu germ. in contra Austro-prusiei, si in 18 tienura conferintie de ministri la Würzburg. Bavari'a cu aliatii ei vre a se opune actiunei austro-prusiene, indata ce acestea poteri voru lasa Schleswigulu sub Dania si nu voru recunóscce prochiamarea ducelvi de Augustenburg, séu or' candu ar' vre a vetama dreptulu federatiunei.

Prusi'a cu ocuparea camu prin potentia a 3 cetati din Holstain, cari se afla su dispositiunea federatiunei, a alarmatu pe nemti, cari protestandu in contra apucaturei acésteia, la propunerea Sacsoniei in diet'a federativa, vreu a tramite la Holstain corpulu alu 7 si 8 alu trupelor federative, cá reserve, asta vrea si Bavari'a, Baden, Würtemberg, Hessen, cu adausu, cá orce incuibare a armelor austro-prusiene in Holstain se nu se sufere, ci se se aperse militarese politic'a federatiunei. Prusi'a in pofta de cucerire inversiunata isi pune corpulu alu 6 si o parte din alu 5 pe picioru de resboiu si diurn. si amenintia cu resbelu, diundu, ca déca Sacsoni'a vre resbelu, apoi selu aiba mai aprópe de ea, nu in Holstain, si in adeveru, ca Prusi'a vrea cu corpulu 6 de armata a ocupa Lausiti'a lenga Sacsonia, cá se i domolésca curagi'a de a acitia resboiu civilu.

Würzburg 18 Fauru. Tocma primimu si scirea telegrafica dela conferintiele din Würzburg in „Botschafter“, unde erau reprezentate prin ministrii sei statele germane: Bavari'a, Sacsoni'a, Würtemberg, Baden, Hessen-Darmstadt,

Brunswigi'a, Waimari'a, Sasamaining'a, Gotha si Nasavi'a; s'a primitu proiectulu l i g e i (conventiunei) propuse de ministrulu Sacsoniei, D. Beust si inca in intielesu propusu la Francufurtu. Parerea conferintiei e, ca afara de federatiune nu trebuie se se faca neci o intreprindere, si se critisà fórte aspru ocuparea mai multoru puncte in Holstainu prin trupele prusiane. — Mai observamu, ca Prusi'a mai tramisese la Dresd'a inainte de acést'a pe gen. Manteufel spre a se intielege cu regele Sacsoniei in privinti'a unui arangementu intre trupele sacsonie ce se afla in Holstainu si intre cele prusiene. E curiosu, ca la unu astufeliu de arangementu ar' fi numai confederatiunea competenta, dar' Prusi'a ignorésa si aici federatiunea; pre candu Austri'a de alta parte se pare ca se apropia mai multu de respectarea competintiei federatiunei. Din tóte cele de susu se vede, ca antagonismulu intre statele germane si Austro-Prusi'a e aprópe de o dusmania.

Cea ce privesce la armistare, apoi Angli'a se totu incórda a o mediuloci, indemnandu si pe Dani'a, cá se iesa din Schleswigu si se parasésca si insul'a Alsen, dupa cumu pretinde Austro-Prusi'a; inse Dani'a neci decumu nu se invoiesce, si Swedi'a inca nu concéde Daniei, cá se se invoiesca. Inca in urma pote resosi si aici o unire a triadei scandinave.

Hanover'a deschisa diet'a prin ministru de resbelu, in care regele 'si arata parerea de reu, pentruca n'a luat parte activa cá membru alu federatiunei in conflictulu danesu si va apará constitutiunea federatiunei.

Occidentulu. Franci'a adurmece mereu si simtiesce, ca intre Austri'a, Prusi'a si Rusi'a s'aru aflá unu feliu de tractatu, secretu, de acea isi rechiamà solulu, ducele de Montebelo din Petersburg, si tramite pe viconte de la Gueroniére, cá mai fidelu. —

Nu multe dile voru trece si vomu vedé si politic'a lui Napoleonu facia cu conflictulu danogermanu. —

De unde nu e focu nu ese fumu, si pela 10 Fauru se lati cá unu fulgeru faim'a in Parisu, ca imperatulu vá dá ordine a se postá unu corpu de observatiune in departament. Renului si maresialulu Mac-Mahonu si gen Forey fusera chiamati la imperatulu spre scopulu acest'a. Déca Franci'a fú sfatuita de Angli'a se faca acést'a, apoi nu credemu, ca vá remané indelungatu neactiva. —

Pr. Napoleonu la banchetulu canalulu Suez a tienutu o cuventare, care a atinsu si caracterisatu mai pe toti suveranii Europei, chiaru si pre Papa. Vorbindu despre Angli'a dise; ca unu ce 'lu atrage catra Angli'a, atunci o voce din adunare dise: libertatea! princ. response: asia, libertatea anglica me atrage. (Aplause infocate). Apoi vorbindu despre canalu dice, ca Angli'a nu va pórtá resbelu pentru canalulu Suez, pentruca elu nu da neci unu silingu neci unu fecioru pentru Poloni'a (?) si cuventulu acest'a provocà multe aplause. Canalulu de Suez, strigà princ, e mai tare de catu Angli'a. — Se combinamu acumu si acestea speptoratiuni cu cele ce urméza despre Turci'a, si atunci ne potemu nedai, ca unde bate politic'a Franco-Angla, care pretinde finetie de painginu cá se o poti presimti. —

Diurnalu „La France“ tocma presciintiésa actiunea Franciei, elu dice, ca dupa asedearea forteretieloru Düppel si Fridericia cestiunea danesa a intratu in fasea ei européna. Austri'a si Prusi'a trebuie se dè indata esplicari lamurite, ca de nu, Franci'a 'si va intruni reclamarile sale cu cele ale Angliei spre a feri Dani'a de despoiari nedrepte si a asecurá ecuilibrulu séu cumpan'a drépta européna. Totu in acestu intielesu tramite si Drouin de L'huys, min. de esterne alu Franciei, o nota cerculara la solii sei acreditati pe lenga cabinetele europene. — Franci'a ér va esi cu provocare la congressulu ei si acumu póte ca nu se va contraria neci Angli'a.

ITALIA e nedumerita si partid'a actiunei amenintia cu disordine interna. Mazzini publica unu diurnalulu seu din Genu'a amenintia pe guvernul, ca déca nu vá liberá tóta Itali'a, vá resturná monarchi'a si vá face republica in locul ei, si regele in Milanu s'a dechiaratu, ca déca miscarile presente ale Europei voru trage dupa sene rescularea tuturoru nationalitatiloru (!) atunci si pentru Itali'a va fi sositu tempulu, ér' acumu de o camdata nu incepe politic'a ofensiva. — Legea despre mesurile ce sunt a se luá pentru nadesirea brigantismului séu revoltantiloru reactionari se publica si actiunea militara va incepe de o cam data a curati dusmanii din laintru pana va bate ór'a la actiune esterna, acitianduse resbelu europénu din caus'a dusmaniei dano-germane, seu a Austroprusiene, ce se astépta.

In orientu Rusi'a are trupe in Besarabi'a la 60 mii catra Crime'a altele atatea, si Turci'a hatita in tóte partile

nu scie ce se intreprinda; ea deci facú o cercare, cá se cuno'sca cumu bate pulsulu diplomatiei, intrebandu pe solii poteriloru: cá ce pusetiune ar' luá respectivele guverne in casu candu desvoltarea evenimentelor o ar' sili la o politica agresiva, fiendu-ca Rusi'a a luat pusetiune amenintiatóre in apropiare? —

Solii i au svaduitu una pusetiune observatória, ér' solulu Franciei iau consultatu cá se ocupe principatele sub vre unu pretectu (?) Prin urmare consiliulu Franciei trebuie se aiba de cienta ceva mai departe de Romani'a: séu ajutora Poloniei, la care numai prin Besarabi'a si Romani'a s'aru poté strecurá ajutoré materiale, séu vreunu altu ce mai aprópe. — Ut jugulent homines, surgunt de nocte latrones; ut te ipsum serves non expergisceris?

Din campulu resbelului.

Asta data n'avemu alta de impartesitu decatu, ca unele din trupele germane au vatematu si teritoriulu dela Jutland, ér' la Düppel danii 'si concentrésa armata determinati pana la un'a picatura de sange a reocupá Schleswigu, precandu in 13. Prusianii se aruncara asupr'a sianturiloru si fura aspru rebatuti. Mai incolo Prusi'a aduce mereu trupe dupa trupe in Holstainu ne crestandu protestarea federatiunei; de unde incordare mare domina si in Holstainu. Maiincolo e memorabilu, ca Prusi'a abia intra in Schleswig-Holstainu si iute si degraba si in Schleswigu, unde nici a 3a parte din locuitori nu sunt germani, au datu ordine á elimin'a limb'a danesa si in tota tíer'a a introduce in administratia limb'a germana in scóle limb'a germana, in beserica limb'a germana. Vedi germanii sciu ca cine are limba, are predomnire, ér' fara limba esti sclavu politicu.

Novisimu. Corabiile danese au primitu ordine aspra á caperá si confiscá corabiile din tóte porturile germane, tienesa de ce statu se vor tiné; ele pana acumu au caperatu si confiscatu vre-o ca teva; Germanii in se facundu ochi de broscu intreba, unde e flot'a lor? si Prusia tramite corpu alu doilea de armata pre uscatu, cá se apere naile prusiene in contr'a flotei danice.

Spre apararea marinei negutiatoresci germane in marea adriatica, levantina si pana dincolo de Gibraltar, s'a tramisu o escadra de 12 nai de resbelu austriace cu armatura grea, spre a crucisá marile! In Triestu se si confiscà o corabia danica, va se dica, ca a inceputu antepostulu resbelicu si pre mare. —

La Düppel, care e incungiuratu cu unu sinu de mare, o patira nemtii cam reu, fienduca, se dice, ca in 15. esindu Danii din fortu intr'o bataia de anteposturi ar'fi luat dela Prusieni mai multe baterii, si gard'a prusiana ar'fi suferit o perdere cá de 2000 morti si raniti, ér' altu telegr. din Taimis anuntia, ca anteposturile danice dela Stendrupu, Kübel se resprinsera cu perdere de 5 morti si 30 raniti. Danii au facutu o escursiune si germanii au retiratu fara improtivire, Positiunea germaniloru in Bragerland e fórte periculosa. (?)

Cortelele gener. atatu alu Austriailoru catu si alu Prusienilor se afla in Apenrade.

Alta depesia spune, ca Büfelkopel, unu peptu dela Düppel, l'au luat germanii prindiendu unu oficiru si 60 ficioni danesi, Prusienii perdura 2 feciori si 10 raniti.

Danesii jóca vabanque, ei se apuca de resbelu cu tóta federatiunea germana si acest'a au si decretatu a intrebuintia represalia in contra confiscariloru de corabii. Cu acést'a conflagratiiunea resbelului se va estinde, si apucaturile planisate de Austro-Prusi'a, cá se se incungiure principiulu apararei dreptului nationalu si se se venese scopulu nationalu cu pretectulu si sub scutul tractatulu din Londonu, se voru preface in apa, pentru-ca Dani'a e atatu de brusca si instruita de amicii ei, in catu va face, cá teatrulu resbelului se se estinda si pre mare, candu apoi nu voru mai poté dioe Germanii, ca tienu de intregitatea Daniei; si apoi atunci Franci'a, Angli'a si Rusi'a trebuie se intrevina cu mana armata, cá se apere starea teritoriala. Asia dintr'una gluma buna fara de neci o dechiarare de resboiu precésa, vedemu, ca se versà sangele la vro 4 mii de ómeni, pentrucá in locu de a se sustiené pacea, pe nesperate se se latiesca resboiulu. —

Aliatii germani se afla inaintati pana la Paaby si Eistrup in Jütlandi'a, prin urmare au trecut rubiconulu si caus'a Daniei e acumu cauza européna. Naea de linia a imperatulu nostru numita „Kaiser“ (cu 91 de tunuri si 900 feciori) si corvet'a „Friedrich“ se duou in marea germanica spré a aperá marin'a comerciala austriaca.

„Prin infratire, concordia si lucrandu cu puteri unite se va afla mantuirea.“

Legea rurala votata de camer'a Romaniei in sedinti'a din 11 Iunie 1862 si adoptata cu majoritate de 62 contra la 35 voturi, fiindu una lege, care nu póte catu de pucinu multiumi pe clasa tieraniloru, si nu póte contribui la impropietarierea loru, lucru neaparatu trebuintiosu, precumu cugeta si minoritatea camerei, — ci din contra vedienduse din partea tuturoru neinteresatiloru, si din partea intelegintei interne si esterne numai una fontana la turburari, si una nascere monstruósa, produsa de egoismulu acelei majoritati de camere, care nu traiésce in véculu presinte ci in vécurile celea de feudalismu si de legi elastice, — nu 'si au pututu afla prin intieptiunea Domnitoriului aprobarea si promulgarea, — si va trebui se se lucre din nou la una relativa lege reprezentátore de interesele patriei si ale majoritatii clasei de tierani agricultori! — In care intielesu mai putendu fi una desbateré, imu permitu si eu a desvolta una idea relativa, fiindu 'mi la anima: „Salus civium suprema lex esto!“

Proiectu

pentru impropietarierea tieraniloru fara daun'a proprietariului, si cu multiumirea ambe partiloru!

... Cá una societate, statu, séu natiune, se póta fi linistita, multiumita, si cu una viéti'a lungu duretóre, 'i sunt intre altele in diu'a de adi de neaperata trebuintia conditiunile urmátore:

1) Cá fiacare membru alu societatii se se póta folosi, fara intrevenire straine, si fara restringere, de productele muncii sale industriale si spirituale. —

2) Cá tuturoru claseloru societatii se se procure mediulóce de a 'si puté castiga una buna si multiumitóre stare materiala, morala si intelectuala.

3) Cá fiacare membru alu societatii se póta dispune de libertatea sa personala (se intielege fara vetamarea altuia); asemenea statulu, séu natiunea se póta dispune de independinti'a sea politica, de autonomi'a s'a, si de imunitatile ei, nesuferindu intrigile straine, si singuru ne periclitandu pe nimene.

4) Cá fiacare societate séu statu catu de micu, se fia bine consolidatu in sene, prin amórea si unirea fratiésca intre tóte clasele, prin aderatiunea si amórea fiacarui cive catra patria si natiune, apoi catra institutiunile acelea bune, si legile celea blande, juste si intielépte. Apoi unu statu mai debilu se fia prevediutu in contr'a agresiuniloru si ocupariloru straine prin aliantia solide cu alte staturi, dar' care sunt conduse de una politica ecuitabila si umana, si care se fia catu se póte de viéti'a consangeana! —

Acesta sunt in principu conditiunile esentiale pentru fericirea fiacarui cive si statulu!

Se nu ne rusinamu a marturisi cu durére, ca iubita nóstra natiune se afla departe de acesta conditiuni, pentru-ca orbirea si neunierea fratiésca in secolii espirati, si luptele nenumerate sangeróse in contr'a agresiuniloru de multe ginte, invasionari barbare, apoi machinatiunea intrigelor straine cu tendinti'a de supunerea si nemicirea ei, catu si guvernarea Romaniei prin una factiune din fanaru, inimica vietiei nationale romane, ne au fostu adusu la marginea abysului de neantu; — dupe cumu sciti fiacare din paginile tristei nóstre istorie. — Ma sosit' au tempulu, in care prin indurarea pré buneii dieitati, si bonavolinti'a unoru auguste poteri, dar' mai cu séma prin emularile, fortiarile, abnegarile personale, sacrificiele unoru mecenati ai natiunei nóstre din evi espirati si din tempulu presinte, ne aflamu in auror'a reinvierei, a regenerarei nóstre nationale, si liberi a pune fundamentu solidu la unu edificiu de statu si de natiune, prin prudente institutiuni, productátore de fericitate si durabilitate! —

Venerabili Domni, reprezentanti ai natiunei, caror'a vi s'au incredintiatu sant'a misiune de a formá fericirea fiacarui cive prin darea si mantinérea de legi juste si prin introducerea de institutiuni salutari; asemenea pe fiacare membru alu iubitei nóstre natiuni, ve conjuru in numele santu alu mantuito-rului Christosu, „intrebuintiati bine propicea aurora a reinvierei si regenerarei nóstre! Fiave istori'a vivu exemplu! Unitive in cugete, in simtiri si in fapte, cá nesce adeverati frati, spre conlucrarea cu puteri unite la marele opu nationalu si pentru fericirea fiacarui membru! Lepedative cá Christu de tóta ambitiunea desiarta, si de interesele egoistice! Nu lasati

spaciu, si combateti cu virtute tóte machinarile si intrigile, urdite spre ruin'a nóstra, si din care subu nisce forme blande, lingusitóre, promitatóre, dar' insialátore, pote resultá mai curendu ori mai tardiu perirea nóstra nationala! Facetive demni de presentu, si memorati pentru viitoru, prin introduceri de institutiuni bune, care se fia paladiu pentru fiacare! Faceti pe scurtu, copi'a unui statu cá Belgi'a infloritóre si linistita, ca asia chiaru fiacare statu si natiune, cu bune intentiuni, ne va respecta, si la tempu ne va adjuta moralicesoe si materialicesoe! Dar' specialemente facetive mari si infloritóri prin voi insive, prin intieptiune, dreptate, industria si cultura! . . .

1) „S'a disu, ca fiacare membru alu societatii, se se póta folosi fara intervenirea straina si fara restringere, de productele muncii sale industriale si spirituale.“ Dicundu fara intervenire straina, intielegu, ca se incetédie un'a data acea sistema iobagiala a clasei cei preponderante in majoritate, adeca a tieraniloru cultivatori catra proprietari de mosii, ca-ci fara asta conditiune principala este subminata tóta linistea si fericirea natiunei, si eruptiunea a unui vulcanu se póte asteptá pe totu momentulu, si póte spre perderea totala a proprietariloru, si póte chiaru a statului si natiunei! Nu cugetu a speria prin asta pe nimine, dar' nesi unu omu cu ceva cunoscintie politice si istorice, neci nu va puté interpretá pericolulu espusu cá un'a fantoma, ci mai multu cá tristu adeveru si realitate de asteptatu, daca anomalí'a societatii v'a mai durá multu, si voru esi la vigóre legi cá asemenea egoiste si elastice, precumu s'au datu cea mentionata rurala din Iunie 1862; servésca fiacarui de exemplu indreptatoru numai marea si cruncin'a revolutiune din Franci'a (cu finea secolului trecut); — si considerédie, ca asta sistema feudala neci la noi nu mai póte stá multu, de vréme ce, asta este spiritulu secolului, si suntenu inconjurati de staturi, in care deja au incetatu acea sistema (chiaru si din Rusi'a luptele respective ne voru ameninti'a). — Voi incerca mai la vale unulu, séu doua exemple, cumu ar' puté erumpe si la noi acestu vulcanu prepaditoru, catu si midiulócele, cumu l'amu putea evitá, numai spre multiumirea tutaloru, ci puendu fundamentu stabilu la fericirea natiunei! — si asia trecu la a 2-a principu emisu:

2) Pentru procurarea de mediulóce la castigarea de un'a buna stare materiala, incependu cu clas'a agricultorului tieranuu, trebue a) se fimu convinsi, ca elu trebue se fia mai nainte de tóte eliberatu de conditiunea iobagiala, si impropietaritu pe un'a parte suficienta de pamentu; b) tieranulu trebue se aiba infintiata in midiuloculu comunei sale un'a buna scóla elementaria, pentru instructiunea in moralu, in simpla dar' rationata agricultura, pomologia, sericultura si cultura animaleloru domestice; apoi comun'a se aiba mediulóce si indatorire d'a intertienea bune race de tauri, vaci, armasari, berbeci, oi, geri si porci, pentru inobilirea si evaluarea astoruu vite; se poséda mediulóce, cá sub directiunea guvernamentalá se se infintédie apaduceri, pentru udarea praturiloru (livedi) spre producerea de ierbi bune si abundante, bine nutritóre si ameliorátore de vite, catu pentru productiunea de alte plante culturistice resplatitóre. c) Comunile din 2 séu 3 plase seu plaiuri, se poséda catu 1 scóla reala séu normala, si pentru comunile dintr'unu judeciu se fia formata si intertienuta una ferma modela, dela care se se póta adoptá ce va fi folositoru si aplicatoru, si cu asta ferma modela se fia intr'unita una scóla agronomica — semicomerciala, frecuentata de tinerimea rustica din judeciu cá interni pana la 80 elevi, si asemenea alti cá externi. —

Prin asia inbunatatire a sortei clasei agriculturistice, le ar' cresce trebuintiele, dar' si mediulócele, si ar' deveni de sene a se desvoltá industriile, artele si comerciulu, si propasirea in cultura si scientie. —

(Va urmá.)

Cursurile la bursa in 23. Februaru 1864 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl 74 cr. v.
Augsburg	—	—	118 „ 75 „
London	—	—	119 „ 20 „
Imprumutulu nationalu	—	—	79 „ 35 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	71 „ 45 „
Actiile bancului	—	—	770 „ — „
„ creditului	—	—	177 „ 70 „

Obligatii desarcinarii pamentului in 20. Februaru 1864:
Bani 71 — — Marfa 71.50